

הbossutan היה נתוע רימונים ותאנים (אנחנו היינו חורכים מדי פעם עץ תאנה בכוסטן זהה וקוטפים תאנים טובות כל הקץ. bossutan או חלקו, נמסר שנה אחת בחכירה לבוחר שרצה לעבוד, אבל היה לו בעיה של כלי עבודה. הילך ברgel עד כנרת ובחרה להביא את המעדר שלו משם).
הערים היו חלק מאותן קבוצות הפעלים והשומרים שהתגוררו במטולה בשנות המלחמה ואחריה. אשתי לעתיד, בת שבע, הייתה ביןיהם.

תלאות, רעב, חיפושים ומאסרים ובתוך כל אלה חי חברה וחיה נוערים סוערים. הפעלים, השומרים, הערים, אלה השאירו חותם עלינו, בני המושבה ורובנו הצטרפנו בעתיד לתנועת העבודה.²¹

בשירות התורכים

קצין טורקי ישב דרך קבוע במטולה. תפקידו היה לגבות את חלקה של הממשלה ביבולים. עוזרו היה סמל ערבי מצידון ששימש לו מתרגם. את התבואה ריכזו במחסנים במושבה. يوم חורף אחד בשנת 1916 קיבלנו פקודה מהקצין לא לצאת לשדות ולרכז את כל העגלות והסוסים. היה עליינו להוביל את שקי התבואה למחסני הצבא בראש-פינה.

באין ברירה העמסנו העגלות ויצאנו. הדרכ ממטולה לראש-פינה דרך ביצות החולה הייתה ארוכה. שעות אחדות הוזחלנו בבוץ. החשיכה ירדה ועד ראש-פינה נשארו עדין מספר קילומטרים. נשארנו ליד העגלות בלילה בחורשה הקטנה בבוואיה,²² בגשם, בלי אוכל לא לעצמנו ולא לבהמות. בחורשה זו היו הבודאים מחזיקים עצי הסקה לחורף.ippi המסורת שלהם המקום מקודש ואיש לא יגע בערים העצים של חברו. סחבנו עציים מהערימות ועשינו מדורה... לא הייתה ברירה. כשיצאנו להמשך הדרך הספקנו לעבור מרחק קצר בלבד ואז נפל הסוס הטוב שלי ומת. לא עמד במאם.

לפני פסח תרע"ו 1916 קיבלתי צו גיוס לצבא הטורקי (התורכים לא גיסו אותנו לצבא הלוחם, אלא לצבא העבודה).
از כבר ידעו על הסכנות שארבו לאנשים בשירות התורכים וניסו להחלץ בכל דרך.
ב倡 השבועות באותה שנה, אני מקדים את המאוחר - כאשר נאלצתי לצאת